

Komentarz prawny

Decyzja środowiskowa w procesie inwestycyjnym – zagadnienia ogólne oraz planowane zmiany przepisów.

Decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach (także „decyzja środowiskowa”) została uregulowana w ustawie z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko („Ustawa”). Zgodnie z Ustawą decyzja ta określa środowiskowe uwarunkowania realizacji przedsięwzięcia. Jej celem jest wskazanie, jaki sposób realizacji danej inwestycji będzie najmniej negatywnie oddziaływał na stan środowiska naturalnego.

Uzyskanie decyzji środowiskowej jest niezbędne w przypadku, gdy inwestycja kwalifikuje się jako przedsięwzięcie mogące zawsze znacząco oddziaływać na środowisko lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko. Rodzaje takich przedsięwzięć zostały uregulowane w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko. Do przedsięwzięć

takich należą, m.in.: autostrady i drogi ekspresowe, zabudowa przemysłowa oraz mieszkaniowa o określonych powierzchniach, elektrownie konwencjonalne, czy też wyciągi narciarskie. Decyzja ta może być również wymagana w przypadku rozbudowy lub przebudowy już zrealizowanego albo realizowanego przedsięwzięcia. Decyzja środowiskowa jest pierwszym etapem procesu inwestycyjnego. Uprzednie uzyskanie tej decyzji jest niezbędne w przypadku ubiegania się o wydanie, m.in. decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, pozwolenia na budowę czy zmiany sposobu użytkowania obiektu budowlanego.

Decyzja środowiskowa jest decyzją administracyjną wydaną, ze względu na rodzaj inwestycji, przez Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska, Regionalną Dyрекcję Lasów Państwowych, Generalną Dyрекcję Ochrony Środowiska, starostwo albo urząd miasta lub gminy. Do wniosku o wydanie decyzji należy dołączyć szereg dokumentów, w tym, m.in. mapę ewidencyjną, wypis z rejestru gruntów oraz kartę informacyjną przedsięwzięcia lub raport o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko, w zależności od tego, czy dana inwestycja znacząco (raport), czy też potencjalnie znacząco (karta informacyjna) oddziałuje na środowisko. Postępowanie o wydanie decyzji środowiskowej nie odbywa się tylko pomiędzy wnioskodawcą i urzędem. Jego elementem jest ustalenie kręgu podmiotów mogących być stroną postępowania oraz zawiadomienie tychże podmiotów o toczącym się postępowaniu. Stroną, oprócz wnioskodawcy, może być podmiot, któremu przysługuje prawo rzeczowe (np. własność, użytkowanie wieczyste, służebność) do nieruchomości znajdujących się na obszarze oddziaływania inwestycji. Urząd, do którego skierowany został wniosek przeprowadza także ocenę oddziaływania na środowisko. Ocena przeprowadzana jest obowiązkowo w przypadku inwestycji mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, a w przypadku przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko urząd zdecyduje czy przeprowadzi ocenę. Ocena oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko obejmuje

weryfikację raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko, uzyskanie wymaganych opinii i uzgodnień oraz udział społeczeństwa w postępowaniu.

Postępowanie o wydanie decyzji środowiskowej postrzegane jest aktualnie jako sformalizowane i uciążliwe dla inwestorów. Rok 2019 może przynieść istotne zmiany i ułatwienia w tym zakresie. Procedowane są aktualnie dwa projekty ustaw obejmujące zmiany dotyczące decyzji środowiskowej¹. Pierwszy z projektów przewiduje uproszczenia w zakresie składania wniosku. Wnioskodawca nie będzie już zobowiązany do załączenia mapy ewidencyjnej oraz mapy przedstawiającej zasięg lokalizacji i oddziaływania przedsięwzięcia, ale wystarczająca będzie tylko druga z nich. W przypadku zaś postępowań, w których liczba stron przekracza 20 nie będzie w ogóle wymagane przedłożenie wypisów z rejestru gruntów (drugi z projektów przewiduje obniżenie tej liczby do 10). Nowelizacja przewiduje także możliwość zażalenia postanowienia stwierdzającego konieczność przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, co oznacza, że inwestor będzie mógł od razu zakwestionować rozstrzygnięcie organu, nie zaś, jak jest obecnie, dopiero w odwołaniu od decyzji wydanej w sprawie, co w wielu sytuacjach pozwoli zaoszczędzić czas i pieniądze.

Drugi projekt przewiduje, m.in. uregulowanie kwestii obszaru oddziaływania planowanej inwestycji, który to obszar ma wpływ na krąg stron postępowania. Przewiduje się wprowadzenie odległości 100 m od granicy terenu planowanego przedsięwzięcia jako podstawowej przesłanki uznania terenu za obszar oddziaływania planowanej inwestycji. Działki położone w tym obszarze będą mogły bezspornie zostać uznane za takie, na które inwestycja będzie w przyszłości oddziaływać. Jednocześnie bez zmian pozostaną pozostałe przesłanki wskazane w Ustawie. Projekt zakłada likwidację postanowienia o braku obowiązku przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko. W razie stwierdzenia takiego braku postępowanie zostanie od razu zakończone. Rozwiązanie takie ma na celu uproszczenie i skrócenie postępowań dotyczących przedsięwzięć

mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, które nie wymagają przeprowadzenia oceny. Zmiany obejmą również możliwość zawieszenia postępowania na wnioski. Uprawnienie takie będzie przysługiwało jedynie podmiotowi planującemu podjęcie realizacji przedsięwzięcia. Pozostałe strony nie będą miały możliwości żądania zawieszenia postępowania.

Komitet do Spraw Europejskich dwa miesiące temu ukończył prace nad pierwszym z projektów, natomiast drugi projekt przeszedł etap konsultacji publicznych i znajduje się aktualnie na etapie opiniowania.

Małgorzata Fituch
Aplikant adwokacki
Kancelaria Adwokatów i Radców Prawnych
Miller, Canfield, W. Babicki, A. Chelchowski i Wspólnicy Sp.k.

^[1] Projekt z dnia 27 września 2018 r. o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw (nr UC134) oraz projekt z dnia 19 marca 2019 r. o zmianie ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko oraz niektórych innych ustaw (nr UD490)